

# Vat Phu v Laosu



**Vat Phu je zřícenina khmerského chrámového komplexu v jižním Laosu. Rozkládá se na úpatí hory Phu Phasak nedaleko soutoku řek Mun a Mekong.**

**V**at Phu je jedno z nejzajímavějších míst v Laosu, byť není tak rozlehlé a ohromující jako slavný Angkor v Kambodži. Výrazně se odlišuje od buddhistických chrámů severu. Také okolní krajina, které dominuje mohutný Mekong, je jiná než hory na severu Laosu.

Chrámový komplex Vat Phu a přidružená starověká sídla u Čampasaku byl zařazen na seznam UNESCO v roce 2001.

Místo pro Vat Phu bylo nejspíš vybráno kvůli z daleka viditelnému přírodnímu útvaru ve tvaru lingamu na vrcholu hory, možná i kvůli blízkému pramenu. Podle historiků byla lokalita osídlena již v předangorském období za knížectví Čenla, kdy zde vznikl chrám z 5. století a hlavním městem byl blízký Čampasak. Dochované stavby pocházejí z 9. až 13. století, kdy se místo stalo khmerským centrem, ostatně khmerská civilizace zde patrně i vznikla. Toto náboženství prošlo mnoha fázemi, které trvaly přes 400 let. Po angorském období začal převládat théravádový buddhismus a chrám Vat Phu se mezi 14. až 17. stoletím stal jeho centrem, jímž zůstává dodnes.

## Archeologické naleziště

U vchodu se nachází archeologické muzeum. Samotný chrá-

mový areál je rozložen do tří vrstev, které spojuje promenáda stoupající od Mekongu a vedoucí návštěvníka až k hlavní svatyni. Promenáda začíná u umělé vodní nádrže, *baraje*, a pokračuje mezi dalšími dvěma bazény.

## Pobožené paláce a chrámy

Cesta vede mezi dvěma paláci, z nichž severní je v lepším stavu. Někteří historici pokládají budovy za obřadní místnosti: jedna pro muže a druhá pro ženy. Ačkoli jsou paláce částečně pobožené a zarostlé vegetací, lze na zdech vidět reliéfy a sošky. K nejpozoruhodnějším rysům khmerské architektury patří falešné dveře: pro dosažení dokonalé symetrie byly dveře jen naznačeny a vyzdobeny jemnými soškami. Zadní část severního paláce se datuje do období knížectví Čenla, zbytek pochází z angorské éry. Za jižním palácem stojí poškozený pavilón Nandi, za ním začíná královská cesta směřující na jih a pokračující jako tzv. angorská stezka do Kambodže.

Na první terasu stoupá dvou-ramenné schodiště lemované *nágami*. Prochází se branou a velmi strmé schodiště vede přes sedm teras se zbytky svatyní k chrámu, odkud je krásný výhled na východní planiny.



FOTO: FRANTIŠEK VÍTEK

**Pro dosažení dokonalé symetrie jsou dveře chrámu jen naznačeny a vyzdobeny jemnými soškami.**

Hinduistický chrám byl zasvěcen Šivovi. V zadní, cihlové místnosti stál prý lingam, falický Šivův symbol, který trvale smáčela voda z blízkého pramenu přiváděná malým kamenným akvaduktem. V přední části svatyně stojí několik Buddhových soch.

Pískovcový překlad nad jižním vstupem zobrazuje pověst, ve které Krišna zabíjí strýce Kamsu. Další dvě sošky zobrazují bohy Indru a Višnu.

Ve stínu vysokých stromů se dále nacházejí polorozpadlá knihovna, kameny s otiskem Buddhovy nohy či s vytesanou hinduistickou nejvyšší trojicí Trimurti. Mystickou atmosféru dotváří kámen s reliéfem krokodýla z předangorského období, obětiště pro lidské oběti. ■

FRANTIŠEK VÍTEK



Klonáda vedoucí k hlavnímu chrámu

## Informace

Vat Phu leží 50 km jižně od Pakse, 750 km od hl. města Vientiane. Návštěvu Vat Phu je možno naplánovat jako celodenní výlet z Pakse a pak jet na sever Laosu nebo lze přespát v Čampasaku a vydat se na jih k ostrovům a vodopádům Mekongu a do Kambodže.

Otevřeno je 8–18 h., vstupné 3 USD.

Za nejlepší dobu k návštěvě Laosu se považuje suché a chladnější období mezi listopadem a březnem. V Čampasaku a Vat Phu se každoročně při úplňku ve třetím lunárním měsíci odehrává buddhistická slavnost, magha puja, a místo navštěvují stovky poutníků.